

Az ELTE-hez csatolt négy bölcsészet- és társadalomtudományi kutatóközpont főigazgatóinak nyilatkozata

A 2026. április 12-én megbukott kormányzat tudománypolitikájának káros hatásai valamennyi tudományterületet negatívan érintettek, de leginkább talán a bölcsészet- és társadalomtudományok művelőit sújtották. Míg az élő és élettelen természettudományokkal foglalkozó kutatók munkáját nem lehetetlenítették el teljesen, a humán területen dolgozó kollégáik ezt az életlehetőséget nem kapták meg. A számtalan értelmetlen, megalázó intézkedést, a párhuzamos intézményi struktúra kiépítését követően a négy kutatóközpontot (Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Nyelvtudományi Kutatóközpont, Társadalomtudományi Kutatóközpont) két hét leforgása alatt a HUN-REN-től leválasztották, és mindenféle előzetes egyeztetés és tájékoztatás nélkül az ELTE-hez csatolták 2025. augusztus 1-én. A legfelsőbb politikai utasításra történt művelet ki nem mondott, de átlátható célja a négy kutatóközpont elsorvasztása/felszámolása volt.

A HUN-REN vezetésének teljes mértékű közreműködésével lezajlott szégyenletes és kizárólag politikai indíttatású intézkedés egyik legsúlyosabb következménye az lett, hogy a négy kutatóközpont a 2023 óta ígért béremelésből és emelt kutatási költségvetésből nem részesült, ezt az egyébként számukra dedikált összeget, a 2025–2026-os évekre **4,9 milliárd forintot** (amiben a 2026-ban esedékes további emelés még nincsen benne) a HUN-REN Központ visszatartotta, és április 12. után, az addig ürügyül szolgálható politikai nyomás megszűntével sem adta át. Míg a HUN-REN keretében maradt 14 kutatóközpont az infrastrukturális, kutatástámogató és bérfejlesztő költségvetési emelést egy éve élvezi, és ennek köszönhetően működésük a korábbi helyzethez képest konszolidálódott, addig a négy ELTE-hez került kutatóközpont munkatársai továbbra is 300-500 ezer forintos bruttó fizetésért dolgoznak, a központok a kutatási infrastruktúra minimumát sem tudják biztosítani, gazdálkodásuk csődközelbe jutott, kutatóik pedig lényegében megélhetési válságba kerültek.

A HUN-REN vezetése 2026. július 21-én kiadott, Gulyás Balázs elnök által aláírt nyilatkozata szerint „a HUN-REN vezetése, mint eddig is, most is készen áll az együttműködésre a HUN-REN átalakításában és semmiben nem akadályozza az egységes kutatóhálózat létrehozását.” A jelen nyilatkozatot kiadó négy főigazgató a Gulyás Balázs közleményében hangsúlyozott konstruktivitást, a kutatóhálózat egységéért való kiállást őszintén üdvözlö. Meggyőződésünk, hogy az elmúlt időszak tudománypolitikájának hibáit, bűneit teljes mértékben ugyan nem lehet jóvátenni, a károkat viszont mérsékelni lehet. A politikai nyomás elmúltával immár semmi sem indokolja a négy kutatóközpont költségvetésének visszatartását. Ennek értelmében, a Tudományos és Technológiai Minisztérium szándékával összhangban és a HUN-REN központok főigazgatóival egyetértésben kérjük a HUN-REN vezetését, hogy a négy kutatóközpont számára dedikált költségvetési forrást, azaz **4,9 milliárd forintot**, haladéktalanul adja át a négy kutatóközpont számára. Ezzel valóban igazolja együttműködési szándékát, a magyar tudományos élet iránti valódi elkötelezettségét, továbbá a négy tudatosan kivéreztetett kutatóközpont működését, lényegében túlélését sem akadályozza.

Budapest, 2026. július 30.

Balogh Balázs
ELTE HTK

Fertő Imre
ELTE KRTK

Lipp Veronika
ELTE NYTK

Boda Zsolt
ELTE TK